

KITAANI SAATTUANIK

aqutsinissamik pilersaarut

Assi: AnnDorte Burmeister, GN

AALISARNERMUT PINIARNERMULLU
NAALAKKERSUISOQARFIK
Oktoberi 2024

1. Tunuliaqtaasut	1
1.1 Siunertat, periusissiaq atuuffigisaalu	2
1.2 Atuuffiata sivisussusia aamma aaqqissuusseqqinnermut aalajangersakkat	2
1.3 Inatsisit aamma Aqutsinissamik akisussaaffiit	3
2. Aalisarnermut avatangiisinullu tunngatillugu peqassutsimut ilisaritsineq	4
3. Siunnersuineq kiisalu aalisarnermi aqutsinermut aqutseriaatsimullu tunngavigineqartut	6
3.1 Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq	7
3.2 Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik aamma pisassiissutinik aalajangersaasarnerit	8
3.3 Malittarisassioriaatsit	10
3.3.1 Pisassiissutit amerlassusaannik naleqqussaaneq	10
3.3.2 Aalisarnermi piginnaasanik malittarisassaqartitsineq	10
3.3.3 Sumiiffinni malittarisassaqartitsineq	11
3.3.4 Piffissaq aalisarfiusoq	12
3.3.5 Piujuartitsinissamik teknikikkut iliuuseqarnerit aamma immami ataqtigiinnernik mianersuuttariaqartunik aqutsinerit	12
3.4 Saniatigut pisanik aqtsineq	13
4. Nalunaaruteqartarneq nakkutilliinerillu	14
4.1 Nalunaaruteqarneq	15
4.2 Alapernaarsuineq, Nakkutilliineq aamma Misissuineq (MCS)	15
4.3 Nalunaarutiginninnerit	16
5. Innersuussutit ilangussallu	17
Ilangussaq 1 Inatsisit	17
Ilangussaq 2 Qaleruaasa qanoq issusaat	18
Ilangussaq 3 Saattuanut pullatini bomuldimik allunaasartalerlugu pullatinuit qimaaffissiaq	19

Assi: AnnDorte Burmeister, GN

1

TUNULIAQUTAASUT

1.1 SIUNERTAT, PERIUSISSIAQ ATUUFFIGISAALU

Aqutsinermut pilersaarummi uani siunertaq tassaavoq Kalaallit Nunaata kitaani peqassutsimik inuaqtigilli aningaasaqarneranni imminut nappassinnaasumik saattuarniarnermut (*Chionoecetes opilio*) sinaakkutinik aalajangersaanissaq.

Imminut attassinjaasumik saattuarniartoqarsinnaavoq Pinngortitalerifimmit annerpaamik pisassiissutit (TAC) pillugit inassuteqaatit malinneqarpata aqtsiveqarfinni ilisimatuussutsikkut paassisutissanik naammattunik aqtsiveqarfilt sinneranni saattuaqassutsit pillugit paasisutissanik peqalernikkut. Uani paasisutissat pissarsiisinnaasat, aamma najukkani ilisimasallit, peqataatinnissaat pingartuuvoq.

Pileraarummi immikkut siunnersuivinnut aqtsiveqarfinnut saattuarniarneq aggulunneqarpoq (takuuk Tabel 1). Aqtsiveqarfinni akilersinnaasumik taamaallaat saattuarniartoqarsinnaavoq aqtsiveqarfinni saattuaqassutsit pillugit naammattumik ilisimaneqarpata.

Taamaammat saattuat aqitsunik qaleruallit pillugit nalunaarsuisarneq kiisalu saattuat nutaamik manngersumik qaleruallit nerpiksut (> 75%) kiisalu iginneqartut pillugit nalunaarsuisarnerup pitsangortinnissaa ukkatarineqassaaq.

Aqutsinissamut pileraarummi anguniarneqarpoq saattuarniarneq imminut napatisinnaasup sippuiffiunnginnissaa (FMSY) imaluunniit – aqtsiveqarfinni F_{MSY}^{-1} -mik malitassaqqanngitsuni – F_{MSY} -mut naleqqutumik taarteqarnissaa.

Aqutsinissamut pileraarummi taamaallaat pineqarpoq NAFO² Sumiiffik 1, kitaa tamarmi. Aqutsinissamut pileraarummi ilaatinneqarput NAFO Sumiiffik 1-ip tunngaviusumik killeqarfiup 3 somilit iluanni avataanilu saattuarniarnerit.

Saattuat nikerartuunngillat, taamaammat aalisarnerup sumiiffinni annikitsuni annertuumik ingerlanneqannginnissaa pingaaruoteqaruni. Saattuarniarnerup sukumiisumik paassisutissarsiffiunnginnera pillugu agguanningerani mianerinnilluni saattuanik aqtsisoqartariaqarpoq taamaallilluni sinerissap qanittuani avataanilu immikkut aqtsiveqalerluni. Taamaaliornikkut aalisarneq siamarneqarneranik qulakkeerneqartarpoq sumiiffinnilu ataasiakkaani aalisapiluttoqarani.

1.2 ATUUFFIATA SIVISUSSUSIA AAMMA AAQQISSUUSSEQQINNERMUT AALAJANGERSAKKAT

Una aqutsinissamut pilersaarut aqutsinissamut pilersaarummik 1. januar 2022-meersumut taartaavoq. Aqutsinissamut pilersaarut 1. januar 2025-mi atuutilissaq 31. december 2029-p tungaanut, taassumalu kingorna nutaamik nalilersuisoqassalluni. Nalilersuineq taanna aqutsinermut pilersaarummit misilitakkat tunngavigalugit, Pinngortitalerivimmit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq. Aalisarnerlu pillugu siunnersuisoqatigiit tusarniareerlugit suliarineqassaaq. Naalakkersuisut tamanna tunuliaqtalaralugu pilersaarummik nutarsaasoqassanersoq nalilersuiviginiarpaat.

Aqutsinissamut pilersaarut aamma atuuffiani nutarterneqarsinnaavoq, aalisarnerup ingerlanneqarnera, siunnersuisarnermi periaatsit assigisaallu malunnartumik allannguuteqarpata – matumanilu saattuaqassutsip allanngorernerannik ilisimasat aalisarnerullu siamasinnera kiisalu piffissat saattuat aqitsunik qaleruaqalerfii. Taamaallilluni aqutsinissamut pilersaarutip maannakkut aalisarnermut naleqqiullugu eqqortuinissaa qulakkeerneqassaaq.

Aqutsinissamik pilersaarummik allannguineq suugaluartorluunniit Naalakkersuisunit akuerineqartassaaq. Ilanngussami tapiliinneqartumi allannguinerit Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfimmit allaffissornikkut isumagineqarsinnaapput.

¹ F_{MSY} (Maximum Sustainable Yield, MSY) biologit tunaartaraat siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu imminut napatisinnaasumik annerpaamik atuuffiulluni aalisarnerup assinga.

² Atlantikup Avannaata Kitaani Aalisarneq pillugu suleqatigiiffik (NAFO)

Assi: AnnDorte Burmeister, GN

1.3 INATSISIT AAMMA AQUTSINISSAMIK AKISUSSAAFFIIT

Kalaallit Nunaanni aalisarnerup aqunneqarnera tassungalu oqartussaaneq Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat (Aalisarneq pillugu inatsit) malillugu Naalakkersuisunit kiisalu Aalisarneq Piniarnerlu pillugit Naalakkersuisup akisussaaffigaat. Aalisarnermut inatsit atuttooq tunngavigalugu Naalakkersuisoq aalajangiiffigisassatut siunnersuummik suliaqarpoq Naalakkersuisullu nalinginnaasumik ataatsimiinneranni aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiutissallugu.

Kalaallit Nunaata aalisarnermiq oqartussaaffigisaani aalisagaqtigijit pillugit ukiumoortumik pisarineqarsinnaasut tamarmiusut Naalakkersuisut aalajangersaasarpus, kalaallillu inatsisaat, Aalisarnermut Pilersaarutit nunallu assigiinngitsut akornanni isumaqatigiissutini aalajangersakkat mianeralugit pisarineqarsinnaasut tamarmiusut pisassiissutigineqartut agguattarlugit. Aalisarneq pillugu inatsit atuttoq naapertorlugu ataatsimut isigalugu suliassanut aqtsinermut tunngasunut Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoq Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut tusarniaasarnissaminik pisussaaffeqarpoq. Aalisarneq pillugu inatsimmi Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit katitigaanerat aamma erseqqissarneqarpoq.

Saattuanik aalisarnermiq aqutsineq Aalisarnerup teknikkikkut nalimmassarneqarnera pillugu nalunaarut aamma Aalisarnerit aalisarnermi pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut pillugit aaqqissuussamiittut pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat malillugit aqunneqarput Aalisarneq pillugu inatsisip saniatigut.

Ilangussaq 1-imi takutinneqarput saattuarniarneq pillugu inatsisit ataatsimut.

2

AALISARNERMUT AVATANGIISINULLU TUNNGATILLUGU PEQASSUTSIMUT ILISARITITSINEQ

Saattuat, *Chionoecetes opilio*, NAFO-mi sumiiffimmi 1-imí Kalaallit Nunaata kitaani sinerissami nassaassaapput tassani saattuat kitaata sineriaani 60° N aamma 74° N akornanni tunngaviusumik killeqarfíup 3 sömilit iluani avataanilu nassaassaallutik. Amerlassusai aalaakkaapput, aalisarneqaqqarneraniilli ukiunit siullernut naleqqiullugit ikinnerulersimapput.

Saattussat immap naqqani assigiinngitsunik itissisulinni -1 aamma $4,5^{\circ}\text{C}$ -iuniittarput. Kalaallit Nunaanni saattussat amerlanerpaat 200 meterinit itinerusumiittarput. Saattuat immap naqqani assigiinngitsuni uumasarput: naqqani aqitsumik marrarmik sioqqaniluunniit, qaarsuusuni/sioralinni kiisalu ujaqqamik natilinni.

Timaasa sananeqaataannik misissuinerit takutippaat Kalaallit Nunaanni saattuat Davis Strædep kitaani (Canadami atlantikup imartaani) saattusanit allaanerujussuusut, taavalu Kalaallit Nunaanni aqutsiveqarfínni saattuat timaasa sananeqaataat assigiittut. Saattuat alliartorsinaajumallutik ukiumut ataasiarlutik qaleruartik taarsertarpaat kingullermik qalerualinnginnerminni.

Saattuat alliartorsinnaajumallutik qaleruatik taarsertarpaat qaleruaasalu taarsernerisa kinguninngua qaleruaat imatut angitigilersarpooq alliartorsinnaalerlutik taamaammallu saattuat nerpiisa qaleruaasalu nutaat akornanni immermik imaqtumik sulloqalertarluni. Saattuat nerpii tamassuma kingorna imatut annikitsigisarput, nerpiata annikinnerra pissutigalugu pisarissallugit soqutiginarunnaarlutik. Saattuat alliartortillugit imeq qaleruaata nerpiatalu akornaniittooq anialersarpooq, qaleruaasalu taarsernerisa kingorna qaammatit 18-it tikillugit qaangiuppata saattussat naammattumik nerpeqlissapput. Sisimiunit ilisimatuuussutsikkut paassisutissat takutippaat saattuat nutaamik qaleruartaarsimasut nerpikitsut junimi biologit misissuinerminni misissugaannit 80 %-iusut.

Kitaani saattuarniarneq pullatit atorlugit angallatillu minneri tannerillu atorlugit ingerlanneqartarpooq. Angallatit annerit minnerillu ilaat tunngaviusumik titnermit 3 sömilinit avasinnerni aalisarsinnaapput. Angallatit ilaat saattuat uumatillugit inissiivinnut tankinik peqarput, ilaallu saattuat sikulerlugit karsinut inissiiveqarlutik.

Sinerissap qanittuani aalisarnerit assigalugit saattuarniarnermi Kalaallit Nunaata kitaani suliffissaqartitsinissaq eqqarsaatigalugu ataatsimut isigalugu 100%-imik tulaassisussaatitaasoqarpooq. Saattuat tamarmik uumatillugit suliffissuarnut tulaanneqassapput.

Assi: Julius Nielsen, Pinngortitaleriffik

3

SIUNNERSUINEQ KIISALU AALISARNERMI AQUTSINERMUT AQUTSERIAATSIMULLU TUNNGAVIGINEQARTUT

3.1 ILISIMATUUSSUTSIKKUT SIUNNERSUINEQ

Pinngortitaleriffiup NAFO-mi sumiiffimmi 1-im i saattuat pillugit siunnersuisarnerani ukiumut ataatsimut siunnersuisoqartarpooq imminut napatissinnaasumik atuineq aallaavigalugu. Ukiumoortumik siunnersuut Naalakkersuisunut ukiut tamaasa decembarip qammataani nassiunneqartarpooq. ICES Kalaallit Nunaanni saattuat pillugit siunnersuineq ajorpoq, Pinngortitaleriffillu ICES³ WGCRAB-im i ukiut tamaasa peqataasarpooq, ilisimatusarnerit ilisimasallu nutaat oqallisigineqartarlutik.

Ilisimatuussutsikkut siunnersuineq paassisutissat tunngaviliussat tunngavigalugit tunniunneqartarput, immikkoortunut sisamanut agguataarneqartarlutik:

Immikkoortoq 1: misissuinernit paassisutissanik pisarineqartartullu pillugit paassisutissanik ukiut qulit sinnerlugit pissarsiviusimasut,
Immikkoortoq 2: pisarineqartartunit paassisutissanik ukiut qulit sinnerlugit pissarsiviusimasut,
Immikkoortoq 3: paassisutissanik tunngaviusinnaasunik peqannginneq pissutigalugu ilisimatuussutsikkut siunnersuiffingeqanngitsut.

Tassa imaappoq Pinngortitaleriffik immikkoortunut tallimanut siunnersuisarpooq, tassanilu pineqarput immikkoortumi 1-miittut immikkoortumilu 2-miittut. Immikkoortut 3-mut tunngatillugu ilisimatuussutsikkut siunnersuutinik peqanngilaq, paassisutissat amingartut pissutaallutik, Pinngortitaleriffillu CPUE-mi ineriaartorneq aalisarnerullu siaruarnera malinnaaffigai.

Sisimiut eqqaanni siunnersuiffiusuni 1997-imili ingerlaavartumik ilisimatuussutsikkut misissuisoqartarpooq taakkunanngalu inernerit pisanit paassisutissat ilanngullugit ilisimatuussutsikkut siunnersuinernut ilaatinneqartarlutik. Sumiiffit sinnerini ilisimatuussutsikkut sukkut tamaana misissuisoqartarpooq, taamaammallu pisat kisiisa tunngavigalugit siunnersuisoqartarluni.

Takussutissiaq 1: *Siunnersuinissamut immikkoortut (Kat.) kiisalu sumiiffiit ilaatinneqartut*

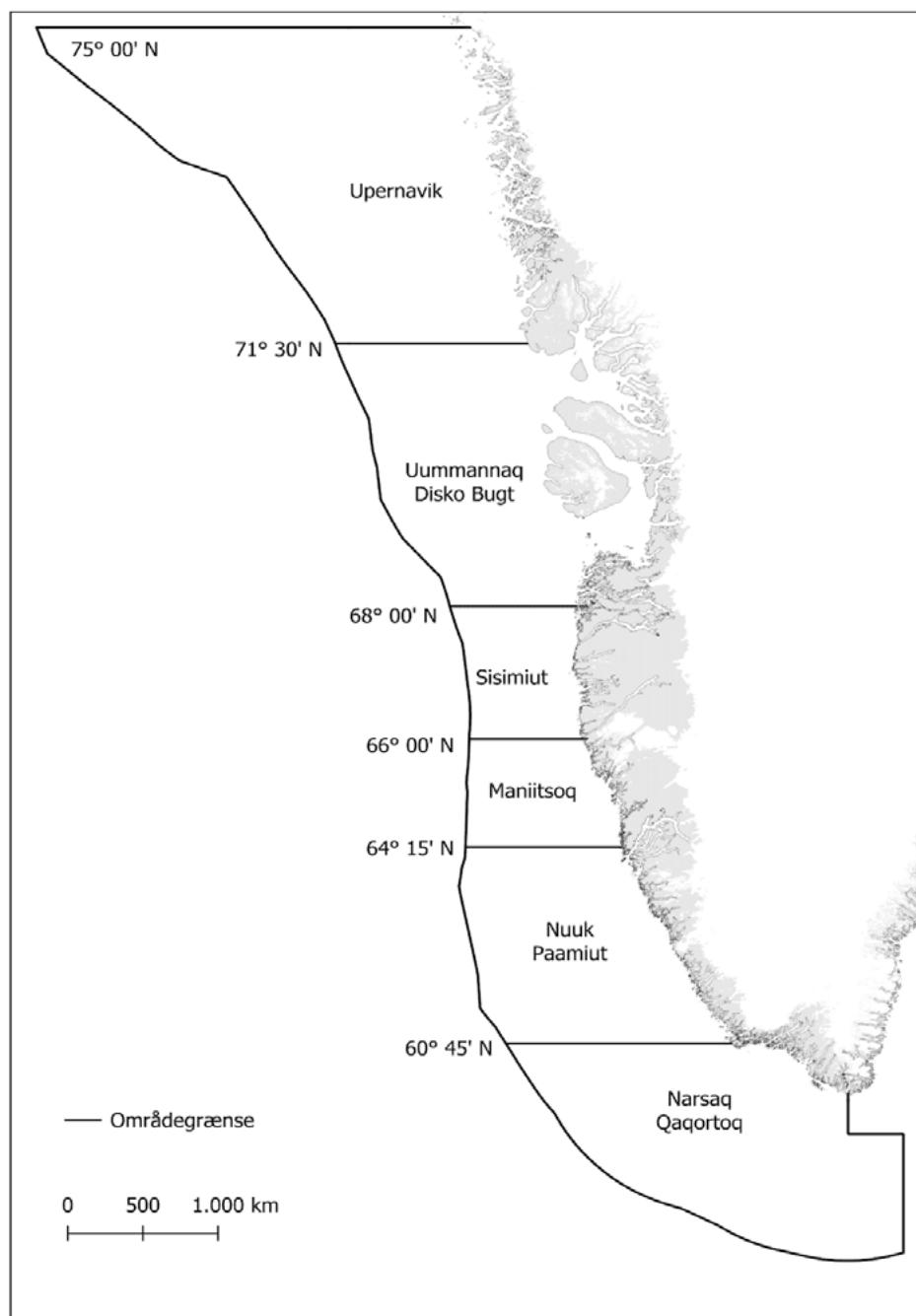
Imm.	Paassisutissat	Siunnersuineq	Immikkoortortaqarfiiut pineqartut
1	Nakkutilliinermit paassisutissat. Aalisarnermit paassisutissat ≥ 10 ukiut.	<i>Nioqqutissioriaaseq SPiCT aamma nakkutilliinermit aalisarnermillu takussutissiat</i> <ul style="list-style-type: none">Pinngortitaleriffiup naliliinera tassaavoq maanna aalisarnermit piffissaq sivikkippallaartoq periutsimi naammassisat kisiisa tunngavigalugit siunnersuisoqassappat. Siunnersuineq taamaamat saattuaqassuseq pillugu periaatsip inerneranit kiisalu misissuinernit aalisarnermillu paassisutissat tunngavigalugit.Paassisutissanik naammattunik peqanngikkaangat periaaserlu naammaginartumik atornani siunnersuinissamut misissuinerit pisallu pillugit paassisutissat pigineqartut aallaavigineqartarput.	Sineriak: <ul style="list-style-type: none">Sisimiut. Imartaq: <ul style="list-style-type: none">Sisimiut.
2	Piffissakuutaartumik misissuinernit paassisutissat. Aalisarnermit paassisutissat ≥ 10 ukiut.	<i>Tunisassioriaaseq SPiCT pisaniillu takussutissat.</i> <ul style="list-style-type: none">Pinngortitaleriffiup naliliinera tassaavoq periaaseq taanna kisiat atorlugu piffissaq saattuarniarfiusumi sivikkippallaartoq paassisutissallu naammangippallaartut. Siunnersuineq taamaamat tunngaveqarpoq periaatsip saattuaqassutsit kiisalu piffissakuutaartumik misissuinernit takussutissiat pisallu pillugit paassisutissat tunngavigalugit.Paassisutissanik naammattunik peqanngikkaangat periaaserlu naammaginartumik atornani siunnersuinissamut misissuinerit pisallu pillugit paassisutissat pigineqartut aallaavigineqartarput. Immikkoortumi tassani suussuseq 1-imit siunnersuinernit annerusumik nalorninartoqarpooq.	Sineriak: <ul style="list-style-type: none">Qeqertarsuup Tunua-UummannaqNuuk-Paamiut. Imartaq: <ul style="list-style-type: none">Nuuk-Paamiut.
3	Nakkutilliinermit paassisutissartaqanngilaq Aalisarnermit paassisutissat ≤ 10 ukiut	<i>Naleqqussaalluni aqutsineq / Ilisimatuussutsikkut siunnersuisoqanngilaq.</i> <ul style="list-style-type: none">CPUE-mi ineriaartorneq kiisalu saattuat siaruarsimanaerat aallaavigalugit saattuaqassuseq nalilersorneqartarpooq.	Sineriak: <ul style="list-style-type: none">UpernavikManiitsoq-KangaamiutNarsaq-Qaqortoq.

³ Imartat Ilisimatusarfigineqarnerannut Pillugit Nunat Tamalaat Ataatsimiititaliaat

3.2 PISARINEQARSINNAASUNIK TAMARMIUSUNIK AAMMA PISASSISSLUTINIK AALAJANGERSAASARNERIT

Naalakkersuisut TAC-imik aalajangersaasarpuit ilisimatuussutsikkut siunnersuineq aallaavigalugu kiisalu malittarisassat allaaserineqartut malillugit Tabel 2. Pinngortitaleriffik sinerissap qanittuani avataanilu 3 sømilinik immikkoortinnejarsimasuni immikkoortuni uani siunnersuisarpooq: Sisimiut aamma Nuuk-Paamiut kiisalu Qeqertarsuup tunuani sinerissap qanittuani.

Aqtsiveqarfitt 6-it ukuupput: Upernivik (avataa+ sinerissap qanittua), Uummannaq – Qeqertarsuup Tunua (avataa+ sinerissap qanittua), Sisimiut (avataa+ sinerissap qanittua), Maniitsoq – Kangaamiut (avataa + sinerissap qanittua), Nuuk-Paamiut (avataa+ sinerissap qanittua) aamma Narsaq – Qaqortoq (avataa +sinerissap qanittua).

Aqutsiveqarfítt tamarmik avataanut sinerissallu qanittuanut tunngammata TAC aqutsiveqarfínnut ataatsimut aalajangersarneqarpooq. Aqutsiveqarfítt immikkoortutut 4-tut taaneqartut, tassa ilisimatuussutsikkut siunnersuiffingineqannngitsunut, aqutsiveqarfímmut tamarmut TAC-mik aalajangersaffigineqarput sinerissap qanittuanut siunnersuineq tunngavigalugu. Aqutsiveqarfínnut arlalinnut, immikkoortutut 3-tut taaneqartuni paassisutissat amigarpoo. Ilisimatuussutsikkut siunnersuinerup tapersernissaanut paassisutissatigut tunngaviit naammalernissaasa tungaannut aqutsiveqarfínni taakkunani pisarineqarsinnaasut tamarmiusut mianersornissamut tunngavik tunngavigalugu aalajangersarneqassaaq. Immikkoortumi 3-mi TAC-imik aalajangersaaneq 2025-mut atuuttumik TAC-imik tunngaveqarpooq, CPUE-milu ineriarneq tunngavigalugu kiisalu saattuat nunap immikkoortuani siaruaassimancerat tunngavigalugu nalimmassarneqarsinnaalluni.

Naalakkersuisoq saattuartassanut TAC-inik aalangangiiffigisassatut Naalakkersuisunut siunnersuuteqannginnermini Aalisarneq pillugu siunnersuisoqatigiit tusarniaqqaarneqassapput, siunnersuisoqatigiillu tusarniaanermi akissutaat inassuteqaammut tunngavimmut ilanngunneqassaaq.

Takussutissiaq 2: TAC-imik aalajangersaanissamut malittarisaq

Aqutsiveqarfík	Pisarineqarsinnaasunik tamarmiusunik (TAC) aalajangersaaneq
Sisimiut (sinerissap qanittua+ avataa)	<ul style="list-style-type: none"> TAC avataanut sinerissallu qanittuanut ukiumut siunnersuinerit ataatsimoortut tunngavigalugit aalajangersarneqartarpoo. Pisarineqarsinnaasut ukiumiit ukiumut annerpaamik 15 %-imik nikerarsinnaavoq. Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnik aggersaanermik kinguneqartarpoo siunnersuinerup 15 %-imik annertunerusumik nikktariaqalissappat. Qaleruallit taakkua $B_{trigger}^4$-imit ikinnerulerpata taakkunangna aalisarneq atuinerlu iluarsiivigineqartarpoo. Taamatut pisoqarpat naalakkersuisoqarfík suleqatigiisitamik Pinngortitalerifimmit Aalisarnerlu pillugu Siunnersuisoqatigiinnit inuttalimmik pilersitsissaaq. Suleqatigiisitamik pisassat taakkua B_{lim}^5-imit ikinnerulinnginnissaat siunertaralugu suliniutinik aallartitsinissamut pisussaaffeqarpoo. Pisassat B_{lim}^6-imit ikinnerulerpata aalisarneq aqutsiveqarfínni taakkunani matuneqassaaq.
Qeqertarsuup Tunua - Uummannaq, (sinerissap qanittua + avataa)	<ul style="list-style-type: none"> TAC ukiumoortumik siunnersuut naapertorlugu sinerissap qanittuanut aalajangersarneqassaaq, TAC-ili ukiumut annerpaamik 10 %-imik qaffanneqarsinnaavoq ukiumullu annerpaamik 15 %-imik millisinneqarsinnaalluni. Siunnersuineq TAC-imik ukiumut 10 %-it sinnerlugit qaffasinneruppat imaluunniit 15 %-it sinnerlugit ikinneruppata Aalisarneq pillugu siunnersuisoqatigiit aggersarneqassappat. Qaleruallit taakkua $B_{trigger}^6$-imit ikinnerulerpata taakkunangna aalisarneq atuinerlu iluarsiivigineqartarpoo. Taamatut pisoqarpat naalakkersuisoqarfík suleqatigiisitamik Pinngortitalerifimmit Aalisarnerlu pillugu Siunnersuisoqatigiinnit inuttalimmik pilersitsissaaq. Suleqatigiisitamik pisassat taakkua B_{lim}^7-imit ikinnerulinnginnissaat siunertaralugu suliniutinik aallartitsinissamut pisussaaffeqarpoo. Pisassat B_{lim}^8-imit ikinnerulerpata aalisarneq aqutsiveqarfínni taakkunani matuneqassaaq.
Nuuk – Paamiut (sinerissap qanittua + avataa)	<ul style="list-style-type: none"> TAC ukiumoortumik siunnersuut naapertorlugu avataasiortunut sinerissallu qanittuanut aalajangersarneqassaaq, TAC-ili ukiumut annerpaamik 10 %-imik qaffanneqarsinnaavoq ukiumullu annerpaamik 15 %-imik millisinneqarsinnaalluni. Siunnersuineq TAC-imik ukiumut 10 %-it sinnerlugit qaffasinneruppat imaluunniit 15 %-it sinnerlugit ikinneruppata Aalisarneq pillugu siunnersuisoqatigiit aggersarneqassappat. Qaleruallit taakkua $B_{trigger}^8$-imit ikinnerulerpata taakkunangna aalisarneq atuinerlu iluarsiivigineqartarpoo. Taamatut pisoqarpat naalakkersuisoqarfík suleqatigiisitamik Pinngortitalerifimmit Aalisarnerlu pillugu Siunnersuisoqatigiinnit inuttalimmik pilersitsissaaq. Suleqatigiisitamik pisassat taakkua B_{lim}^9-imit ikinnerulinnginnissaat siunertaralugu suliniutinik aallartitsinissamut pisussaaffeqarpoo. Pisassat B_{lim}^8-imit ikinnerulerpata aalisarneq aqutsiveqarfínni taakkunani matuneqassaaq.
Upernivik (sinerissap qanittua + avataa) Maniitsoq-Kangaamiut (sinerissap qanittua + avataa) Narsamiit Qaqortumut (sinerissap qanittua + avataa)	<p>Naleqqussakkamik aqutsineq – ilisimatuussutsikkut siunnersuutitaqanngilaq.</p> <ul style="list-style-type: none"> Aqutsiveqarfímmut pilersaarutip atuunnerani (2025-2029) pisarineqarsinnaasut tamarmiusut aalajangersimasut, 2025-mi pisarineqarsinnaasut tamarmiusunut atuuttut malillugit aallaavatigut aalajangersarneqartarpoo. CPUE-p ineriarnera aammalu aalisarnerup siaruarsimassusaa ukiut tamaasa malinnaaffigineqartassaaq. CPUE-mi aamma / imaluunniit aalisarneq annertuumik siammaappat TAC 10 % tikillugu ilaneqarsinnaavoq. CPUE-mi aamma/imaluunniit aalisarneq malunnaatilimmik egiteruppat TAC 15 % tikillugu apparneqarsinnaavoq. Aalisarneq pillugu siunnersuisoqatigiit aggersarneqassappat CPUE malunnaatilimmik allanngorpat, ass. ukiut pingasut ingerlaneranni +-50 %-imik.

4 Najoqqutarineqartoq – maanna B_{MSY}^4 -p 80 %-ia – immikkut aqutsinissamik iliuuseqalersitsinermik kinguneqartoq

5 Najoqqutarineqartoq B_{MSY}^5 -p 30 %-eraa

6 Najoqqutarineqartoq – maanna B_{MSY}^6 -p 80 %-ia – immikkut aqutsinissamik iliuuseqalersitsinermik kinguneqartoq

7 Najoqqutarineqartoq B_{MSY}^7 -p 30 %-eraa

8 Najoqqutarineqartoq – maanna B_{MSY}^8 -p 80 %-ia – immikkut aqutsinissamik iliuuseqalersitsinermik kinguneqartoq

9 Najoqqutarineqartoq B_{MSY}^9 -p 30 %-eraa

3.3 MALITTARISASSIORIAATSIT

3.3.1 Pisassiissutit amerlassusaannik naleqqussaaneq

Aalisarneq pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat (PNNP) piffissamut killilimmut akuersissutilinnut (ukiut 10) aqutsiveqarfinni ataasiakkaani annerpaamik pisassiissuteqarfiusut naapertorlugit aqunneqarpooq. Akuersissutit inuup nammineq pigisarai sumiiffinnullu aalajangersimasunut tunngasuullutik. Piffissamut killilikamut akuersissutaatillip pisassiissutit nammineq pigisat tamakkerlugit qaqikkunigit aalisarnini unitsissavaa.

PNNP-mi akuersissutaatillit pisassiissutit ilaannik piginnittuusut 75 %-imik atuisussaatitaapput. Akuersissutaatillip taamaalilluni ukiumut pisassiissutimi 25 %-ii ukiumut pisassiissuteqarfiusumut tulliuttumut nuussinnaavai. Tassa ukiut akornganni eqaannersumik periuseqartoqarpooq. Piumasaqaataavorli pisassat aqutsiveqarfimmi tamakkerneqarpata, aqutsiveqarfimmi pineqartumi aalisarnerup unitsinneqarnissaa. Sumiiffimmi pisassat nungunneqaraangata aqutsiveqarfimmi aalisarneq unitsinneqartarpooq. Sumiiffimmiit sumiiffimmut pisassiissutit nuunneqarsinnaanngillat.

3.3.2 Aalisarnermi piginnaasanik malittarisassaqartitsineq

Aalisarneq PNNP aqqutigalugu aqunneqarpooq, tassa aalisartut pisassanit pigisaannit ukiumut ukiumut akuersissutaannit pisassiissutit pigisaannit kiisalu ukiumut pisassiissutinit aqunneqarpooq. Immikkoortuni arlalinni pisassiissutinik pigisaqartoqarsinnaavoq, pisassiissutinilli annerpaaffiliinikkut piginnittooq pisassiissutinit tamarmiusunit annerpaamik 17 %-inik pigisaqarsinnaavoq. Saattuarniartunut ilanngukkusukkaanni pisassiissutinit pigisanik pisisoqassaaq. PNNP Aalisarnermi pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammineq pigisat aaqqiissuteqarfingeqartarneri pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannit aqunneqarpooq.

Assi: AnnDorte Burmeister, GN

3.3.3 Sumiiffinni malittarisassaqartitsineq

Kitaani (NAFO-mi sumiiffimmi 1-im) titarnermit killeqarfimmit 3 səmilit iluanni avataannilu saattuarniartoqarsinnaavoq.

Takussutissiaq 3: Kalaallit Nunaata kitaani aqutsiveqarfinni ukunani saattuarniarneq aggulunneqarpoq:

Aqutsiveqarfik:	Aqutsiveqarfik pillugu nassuaat:
Upernivik	<p>Sinerissap qanittuani: Avannarpasissutsip 71°30'-p aamma Avannarpasissutsip 75°00'-ip akornanni aamma Kitaani Avannarpasissutsip 71°30'-p aamma Avannarpasissutsip 75°00'-ip akornanni kangerluttallit Kitaatut nassuarneqarsimasut, uku ilangunnagit kangerluit Avannarpasissutsip 71°30'-p kujataa 'tungaanni paallit, sukumiinerusumik kangerluit makku pineqarput: Karrat, Kangilleq, Inngiata Kangerlua, Ukkusissat Kangerluat, Kangiusap Imaa, Umiiviup Kangerlua aamma Nuugaatsiap Tunua.</p> <p>Avataasiorneq: Avannarpasissutsip 71°30'-p aamma Avannarpasissutsip 75°00'-p akornanni tunngaviusumik killeqarfip avataani 3 səmilit avataanni.</p>
Qeqertarsuup Tunua - Uummannaq	<p>Sinerissap qanittuani: Avannarpasissutsip 68°00'-ip aamma Avannarpasissutsip 71°30'-p akornanni tunngaviusumik killiussap avataani 3 səmilib iluani Kitaani Avannarpasissutsip 68°00'-ip aamma Avannarpasissutsip 71°30'-p akornanni kangerluttallit Kitaatut nassuarneqarsimasut, kangerluit sukumiinerusumik makkua: Karrat, Kangilleq, Inngiata Kangerlua, Ukkusissat Kangerluat, Kangiusap Imaa, Umiiviup Kangerlua aamma Nuugaatsiap Tunua, kangerluit Avannarpasissutsip 68°00'-ip avanna 'tungaani paallit, sukumiinerusumik kangerluit uku: Arfersiorfik aamma Ataneq.</p> <p>Avataasiorneq: Avannarpasissutsip 68°00'-ip aamma Avannarpasissutsip 71°30'-p akornanni tunngaviusumik killiliussap avataani 3 səmilit avataani.</p>
Sisimiut	<p>Sinerissap qanittuani: Avannarpasissutsip 66°00'-ip aamma Avannarpasissutsip 68°00'-ip akornanni tunngaviusumik killiliussap iluani 3 səmilib iluani kangerluttallit Kitaatut nassuarneqarsimasut, Avannarpasissutsip 66°00'-ip aamma Avannarpasissutsip 68°00'-ip akornanni tunngaviusumik killiliussap 3 səmilit iluani, sukumiinerusumik kangerluit uku: Arfersiorfik aamma Ataneq uku ilangunnagit Avannarpasissutsip 66°00'-ip kujataa 'tungaanni kangerluit paallit, sukumiinerusumik Kangaamiut Kangerlussuat, Taateraat Tunuat Kangerlussuatsiaq.</p> <p>Avataasiorneq: Avannarpasissutsip 66°00'-ip aamma Avannarpasissutsip 68°00'-ip akornanni 3 səmilit avataani aamma tunngaviusumik killiliussap avataani.</p>
Maniitsoq – Kangaamiut	<p>Sinerissap qanittuani: Avannarpasissutsip 64°15'-ip aamma Avannarpasissutsip 66°00'-ip akornanni tunngaviusumik killiliussap iluani 3 səmilib avataani kangerluttallit Kitaatut nassuarneqarsimasut, Avannarpasissutsip 64°15'-ip aamma Avannarpasissutsip 66°00'-ip akornanni kangerluit Avannarpasissutsip 66°00'-ip kujataa 'tungaanni paallit, sukumiinerusumik Kangaamiut Kangerlussuat, Taateraat Tunuat aamma Kangerlussuatsiaq ukuli ilangunnagit; Kangerluit Avannarpasissutsip 64°15'-ip kujataa 'tungaanni paallit, sukumiinerusumik Nuup Kangerlua aamma Ameralik.</p> <p>Avataasiorneq: Avannarpasissutsip 64°15'-ip aamma Avannarpasissutsip 66°00'-ip akornanni 3 səmilit avataani aamma tunngaviusumik killiliussap avataani.</p>
Nuuk – Paamiut	<p>Sinerissap qanittuani: Avannarpasissutsip 60°45'-p aamma Avannarpasissutsip 64°15'-ip akornanni tunngaviusumik killiliussap iluani 3 səmilib iluani kangerluttallit Kitaatut nassuarneqarsimasut 3 səmilit iluani aamma tunngaviusumik killiliussap avataani Avannarpasissutsip 60°45'-p aamma Avannarpasissutsip 64°15'-ip akornanni kangerluttaat Avannarpasissutsip 64°15'-ip kujataa 'tunganiittut, sukumiinerusumik Nuup Kangerlua aamma Ameralik aamma uku ilangunnagit; Kangerluit Avannarpasissutsip 60°45'- kujataa 'tungaaniittut, sukumiinerusumik Nunarsuit kitaani kangerluit (Avannarpasissuseq 60°45'-p aamma Kippasissutsip 48°08'V) kujataa 'tungaati aamma kangia 'tungaati aallartiffagalugu tassanngaanniillu nunavimmuit (Avannarpasissutsimi 60°50'-imi aamma Kippasissutsimi 47°57'-imi) tassanngaanniillu uunga (Avannarpasissuseq 61°22' Kippasissuserlu 46°46').</p> <p>Avataasiorneq: Avannarpasissutsip 60°45'-p aamma Avannarpasissutsip 64°15'-ip akornanni 3 səmilit avataani aamma tunngaviusumik killiliussap avataani.</p>
Narsaq – Qaqortoq	<p>Sinerissap qanittuani: Avannarpasissutsip 60°45'-ip kujataa 'tungaanni kangerluttallit Kitaatut nassuarneqartut Avannarpasissutsip 60°45'-p kujataa 'tungaanni kangerluttallit Nunarsuit kitaa 'tungaanni sumiiffimmut uunga (Avannarpasissuseq 60°45' Kippasissuserlu 48°08'); tassanngaanniillu Nunavimmi sumiiffimmut uunga (Avannarpasissuseq 60°50' Kippasissuserlu 47°57'); tassanngaanniit Ikerasassuuq avanna 'tungaani uunga (Avannarpasissuseq 60°12' Kippasissuserlu 44°); tassanngaanniit kujammut Kippasissuseq 44°-imiit atuarlugu Avannarpasissutsimut 59°imut, tassanngaanniit kujammut Kippasissutsimut 42°-mut, tassanngaanniillu kujammut tunngaviusumik killiliussap avataani 3 səmilinut aamma 3 səmilimik titarneq atuarlugu tunngaviusumik killiliussap avataanu aallaavimmuit.</p> <p>Avataasiorneq: Avannarpasissutsip 60°45'-ip kujataa 'tungaanni 3 səmilit avataani aamma tunngaviusumik killiliussap avataani.</p>

Matusigallartarnerit

Saattuarnerit ukiuni amerlasuuni susassaqaratigiilluni matusigallartarnerit ingerlanneqarput, piffinni pisariaqartitsiffiusuni. Taamatut aqtusseriaaseq iluarismaarneqarluarpoq, saattuarniarnerup ineriarteranerut iluaqutaalluarmat. Una saattuarniarnissamut Pilersaarut aqutigalugu allaffissortut aamma inuutissarsiortut Naalakkersuisunut qaqugukkulluunniit inassuteqarsinnaapput aalisarfinnik aalajangersimasunik matusigallarsinnaanermik saattuaqassuseq illersorniarlugu. Siusinnerusukkut misilittakkat takutippaat piffissami aalajangersimasumi april-miit oktobari ilanngullugu qaammatinik pingasuniit arfinilinnut sivisussuseqartumik matusigallartarneq.

Saattuarniarnerit killilimmik ingerlanneqartarpuit piffissami aalajangersimasumi apeqqutaalluni sumiiffik. Uani innersuussutigineqarpoq aalisarnermi teknikkikkut malittarisassat pillugit Nalunaarut.

3.3.4 Piffissaq aalisarfiusoq

Saattuarniarneq aqutsiveqarfik apeqqutaatillugu piffissani killilikkan akuerisaavoq. Aalisarnerup teknikkikkut aaqqissuussaanera pillugu nalunaarut naapertorlugu saattuarniarneq imatut akuerisaavoq:

- 1. januar – 31. december:
 - Narsaq – Qaqortoq
 - Maniitsoq – Kangaamiut
- 1. april – 31. december:
 - Sisimiut
 - Diskobugt – Uummannaq
 - Upernivik
- 1. januar – 31. maj aamma 1. august – 31. december:
 - Nuuk - Paamiut

Saattuaqassuseq pillugu nutaanik ilisimasaqartoqalissappat, tassunga ilanngullugit "saattussat aqitsut" amerlassusaat (qaleruaata qanoq innera 1 aamma qaleruaata qanoq innera 2)¹⁰ aalisarneq nalilersoqqinnejarsinnaavoq, taamaalilluni periusissami piffissami qaqugukkulluunniit saattussanik atuineq naleqquqtiqalluni annertunerpaajussallunilu. Taamaammat saattussanik aqitsunik igitanik nalunaarsuisarnissamik piumasaqaatip qaqugukkulluunnit malinnejarnissaa pingaaruteqarpoq. Piffissaq aalisarfiusoq ukiut pingasukkaarlugit nalilersorneqaqqittassaaq.

Aalisarneq pillugu inatsit naapertorlugu aalisarneq qaqugukkut aallartinneqarsinnaanersoq unitsinneqassanersorlu Naalakkersuisunit nalunaarutigineqarsinnaavoq. Inatsimmittaaq allassimavortaaq pisuussutit illersorneqarnissaat tassungalu atatillugu piffisat eqqisisimatisiviusut pillugit Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaasut.

3.3.5 Piujuartitsinissamik teknikkikkut iliuuseqarnerit aamma immami ataqtigiinnernik mianersuuttariaqartunik aqtsinerit

Imaani sumiiffinni mianersuutigisariaqakkani aalisarneq aqtsinerlu Piujuartitsineq siunertalarugu aalisarnerup teknikkikkut aqunneqarnera pillugu nalunaarut malillugu malittarisassaqartinneqarpoq. Aalisarnermi teknikkikkut aaqqissuussineq pillugu nalunaarummit Aalisarnermi piniutinut, minnerpaaffiliinernut aamma piniutinik nalunaqutsiinermut atatillugu Saattuarniarneq pillugu nalunaarut sukumiinerusunik arlalinnik piumasaqaatitaqarpoq. Saattuarniarnermi pullatinit qimaafeqarsinnaanissaannik piumasaqaammik ilanngussisoqarpoq. Ilanngussaq 3-miittoq takuuq.

Naalakkersuisunit siunniunneqarpoq imaani uumassuseqarfiit manna tikillugu sunnerneqarsimangitsut ajoquserneqannginnissaat. Saattuarniarnermi pullatit immap naqqanut uumasoqatigiinnullu akornusiisangngitsut kisimik atorneqarsinnaapput kiisalu saattuarniarneq saattuarniarfinni ilisimaneqartuni ingerlanneqartarmat saattuarniarnermi immami mianerisassat eqqarsaatigalugit illersuinissamut periaaseq tassaavoq aqutsiveqarfinni sumiiffinni tamani saattuarniarneq ingerlanneqarsinnaalluni. Nalunaaruteqarnermi, ilisimatuussutsikkut misissuinermi imaluunniit nakkutiliinermi aalisarnerup siaruasimanera malunnartumik allanngorsimanera paasineqarpat, Aalisarnermut Piniarnermull Naalakkersuisoqarfiup, Pinngortitaleriffik aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit isumasioreerlugit, sumiiffit mianerisariaqarsinnaasut illersorniarlugin aalisarneq killilersuiffigineqassanersoq nalilissavaa.

10 Ilanngussaq 2 takuuq qaleruaasa immikkoortittarnerat pillug.

3.4 SANIATIGUT PISANIK AQUTSINEQ

Aalisarnerni pisarisuukkat Aalisarnermi pisarisuukkat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat aamma Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisisarnerit pillugit nalunaarsiortarnerit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat naapertorlugit suliarineqassapput nalunaarsorneqarlillu. Aalisarnermi teknikkikut aaqqissuussineq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaata saniatigut pisarisuukkanik aamma malittarisassaqtitsivoq.

Saattuarniarneq pillugu Nalunaarut malillugu saattuat aqitsunik qaleruallit eqqarneri Inuussutissarsiutigalugu saattuarniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu saattuarniarnermi pisat 20 %-ii sinnerlugit aniseqqinnejartariaqarpata makku pissutigalugit 1) Qaleruai 1 pissutigalugit 1 imaluunniit 2) Qaleruai 2 pissutigalugit (ilanngussaq 2 takuuk) nerpii <75 %-mik annikinneruppata umiarsuup allattuvianut nalunaarsorneqassapput.

Saattuat igitat aqitsunillu qaleruallit pillugit maanna nalunaarsuisarneq amingaateqartorujussuuvoq. Eqqortumik tamakkiisumillu nalunaarsuisarneq anguniarneqassaaq, taamaaliornikkut saattuaqassutsit nalilersorniartarnerat pitsangorsinneqassalluni. Tamanna saattuarniartut aalisakkerivissuillu iluaqtigissavaat.

Saattuanik arnavissanik tunisinissaq kiisalu Bitter Crab Disease (BCD) iginneqarnissaat nalunaarummi inerteqqutaapput. Saattuat BCD-llit oqquunneqassapput aseroterneqartussanngorlugit.

Inuussutissarsiutigalugu saattuarniarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat malillugu saattuarniarneq unitsinneqassaaq pisat 20 %-ii sinnerlugit aniseqqinnejartariaqarpata makku pissutigalugit 1) Qaleruai 1 pissutigalugit 1 imaluunniit 2) Qaleruai 2 pissutigalugit (ilanngussaq 2 takuuk) nerpii <75 %-mik annikinneruppata.

Nalunaaruteqarnermi nakkutilliinermiluunniit artinik aalajangersimasunik mianerisassanik soorlu arfernik saniatigut pisat piffissami sivikitsumi sumiiffimiluunniit amerlappata, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfip Pinngortitaleriffik aamma Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit artip uumassusilerinermut atatillugu killiffia mianeralugu saniatigut pisat annertussusiisa naammaginartumik annertussuseqarnissaannut immikkut upalungaarsimanissamut iliuuseqarnissaq isumannaarneqassanersoq nalilissavaa. Taamatut upalungaarsimanissamut iliuuseqarnerni sumiiffinnik matusinerit piffissalluunniit ilaani matusinerit suliniutilluunniit allat artit arlaannaalluunniit uumassuseqarnikkut artukkerneqannginnissaanik isumannaarinerit ilanngunneqarsinnaapput. Arfernik allanilluunniit pisassiissutaasunik kalunnernut pisarisuukkanut uumatillugillu aniguisinneqarsinnaanngitsunut pisarisuugaqartoqarpat uumasup suussusaa naapertorlugu nuna tamakkerlugu pisassiissutinit ilanngaatigineqassaaq. Saniatigut pisat tamarmik nalunaarsorneqassapput.

Assi: AnnDorte Burmeister, GN

4

NALUNAARUTEQARTARNEQ NAKKUTILLIINERILLU

4.1 NALUNAARUTEQARNEQ

Saattuarniarluni aalisarnermi nalunaaruteqartarnerit assigiinngitsut arlaliupput, aalisartup pisiortortullu naammassisassaat. Kalaallit Nunanni Aalisarnermik Nakkutilliineq pingaarnertut aalisartumiit pisiortortumut aalisakkanik aamma aalisakkanit tunissorianik tunisinnikkut ingerlanneqassaaq, tassungalu ilanngullugu aamma aalisartup pisaanik KANUAPNA'mut pisiortortup nalunaaruteqarnissamut pisussaaffiatigut. Tunisinermi pisat tamaasa pillugit paasissutissanik ilanngussisoqassaaq, tassunga ilanngullugu saniatigut pisat igitallu.

Tunisinerup saniatigut angallatit annerit (9,4 meterit takinerilluunniit) logboginik immersuisassapput tunitsivimminnuttunniussassaminnik. Tunitsiviup pisisup logbogit KANUAPNA-mut nassiunnissai isumagissavai. Angallatit mikinerusut (takissutsimikkut 9,4 meterinik naannerusut) angallammi pisanik allattaaveqarnissamut pisussaaffeqanngillat, taamaallaallutunisinermi pisat nalunaarutigisussaallugit.

4.2 ALAPERNAARSUINEQ, NAKKUTILLIINEQ AAMMA MISISSUINEQ (MCS)

Aalisarnerit nammineerluni aalisariutiniilluni nakkutilliinikkut allaffissornikkulluunniit KANUAPNA-mit isumagineqarput.

Sinerissap qanittuani aalisarnerit imatut nakkutigineqartarpuit:

- Nalunaarutinik, angallatini allattaavinnik paasissutissanik, tunisat pillugit paasissutissanik nakkutilliineq angallatinillu nakkutilliineq, tassunga ilanngullugit nalunaarsuineq pitsaassusiliinerlu
- Angallatini nakkutilliisut
- Imaani nakkutilliinerit
- Tulaassanik nakkutilliineq

KANUAPNA-p Nuummi qitiusumik allaffeqarfiani aqutsinikkut nakkutilliisoqarpoq. Paasissutissanik nalunaaruteqartussaatitaanikkut KANUAPNA-mit nalunaarutinik tiguneqartunik misissuinikkut nakkutilliineq pisarpoq, tassunga ilanngullugit logbogimut nalunaarsuisussaatitaaneq tunisallu pillugit paasissutissanik atortussanngortsineq. Taamaalillutik nalunaarutini tamani amerlassutsit sumiiffiillu nalunaarutigineqartut imminnut naapertuunnersut isumaanaarniarlugit nalunaarutit assersuutigalugu angallatinit annernit logbogimit nalunaarsuutit aamma Angallatinik Alapernaarsuinermik Aaqqissuussinermit (VMS) paasisat imminnut sanillersunneqartarpuit. Aalisakkanit nioqqutissianik pisisartut tamarmik pisiatik tamaasa pillugit nalunaarsuutinik qarasaasiaq atorlugu nassiussisussaatitaapput. Paasissutissat tamakku sapaatip akunnikaartumik nassiunneqartassapput aamma kukkunersorneqartassallutik, kiisalu aalisarneq pillugu qarasaasiaqarfimmut LULI-mut inissinneqassallutik, taamaalillunilu pisassiissutit sinneruttut qanoq annertutiginersut nakkutigineqarsinnaassallutik.

Assi: AnnDorte Burmeister, GN

Aamma ingerlaavartumik pisassiissutinit ilanngaatit pisariunngitsumik siumut naatsorsuisoqartarput, aalisarnerup qaugu matuneqarsinnaanera missiliorsinnaajumallugu.

Pisassiissutit nungunneqangajalerpata, tunitsiviit angallatillu annerit ullormoortumik nalunaaruteqartarnissaminnut KANUAPNA-mit peqquneqarsinnaapput. KANUAPNA aalisarnernik tamanik matusinissamut oqartussaasuuvoq. Matusineq pillugu tusagassiorfitsigut nalunaaruteqartoqartapoq.

Matusinerup kingorna sumiiffimmi aalajangersimasumi pisassiissutit ilaatigut sinneqarsinnaasarput. Taama pisoqarnerani pisassiissutit sinneri ammaasseqqinnissamut pissutissaqaqtitsinersut pillugu KANUAPNA APN suleqatigalugu naliliissaq.

KANUAPNA-mi inunniq alapernaarsuisoqarpoq, taakkulu sinerissap qanittuani aalisariutinut ikillutik nakkutilliisarsinnaasarput. Alapernaarsuisut angallatinut Kalaallit Nunaanni aalisarsinnaanermut akuersissutaatilinnut ikisinnaatitaapput.

KANUAPNA aalisarnermik alapernaarsuisoqarpoq imaan tulaassinernilu sinerissamut qanittumi aalisarnermik nakkutilliisinaasunik. Aalisariut Kalaallit Nunaanni umiarsualivimmut tikkaangat usingiartussangoraangallu KANUAPNA-mi aalisarnermut nakkutilliisut tulaassanik nakkutilliisarput.

Ullut tamaasa nalunaaruteqartarnerit

Pisassiissutit tamakkerneqalerneri qanillineqarpat ullukkaartumik nalunaaruteqartarnissamut tunitsivinnut KANUAPNA peqqusisinnaavoq. Tassa aalisarnerit qanimut nakkutiginerujumallugit piffissarlu eqqorlugu matusisoqarniassammat taamatut iliorqartoqartapoq

Aalisarnerup unitsinnersa

KANUAPNA aalisarnernik tamanik matusinissamut oqartussaasuuvoq. Matusineq pillugu tusagassiorfitsigut nalunaaruteqartoqartapoq.

4.3 NALUNAARUTIGINNINNERIT

Aalisarnermi malittarisassanik unioqqutitsisoqarnerani KANUAPNA-mit politiinut nalunaarutiginnittooqarsinnaavoq.

Inatsisini atuuttuni aalajangersakkanik unioqqutitsinerit tamarmik akiliisitaanermik kinguneqarsinnaapput. Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu inatsisit attuumassuteqartut tamakkerlutik inatsisit.gl aqqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput.

ILANNGUSSAQ 1. INATSISIT

- Aalisarneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 29 23. maj 2024-meersoq
- Aalisarnerup teknikkikut iluarsartuussivigineqarnera pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. x, x. december 2024-meersoq
- Aalisarneq pisassiissutit niuerutigineqarsinnaasut nammieq pigisanut (PNNP pillugu nalunaarut) ilaasoq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. x x. december 2024-meersoq
- Sinerissamut qanittumi aalisarnermit pisanik nalunaarutiginnitarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 15, 22. december 2011-meersoq
- Aalisakkanik aalisakkanillu tunisassianik tunisistarnermik nalunaarutiginnitarneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 7, 4. april 2016-imeersoq
- Aalisarnermi saniatigut pisat pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 14, 6. december 2011-meersoq
- Qaammataasat atorlugit aalisariutinik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 21, 30. maaji 2001-imeersoq
- Aalisarnermik alapernaarsuisut suliassaat pisinnaatitaaffiilu pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 18. marts 2004-meersoq

Kalaallit Nunaanni aalisarneq pillugu inatsisit attuumassuteqartut tamakkerlutik nalunaarutit.gl aqqutigalugu pissarsiarineqarsinnaapput.

ILANNGUSSAQ 2. QALERUAASA QANOQ ISSUSAAT

Saattuat qaleruaanik nalilersuiniarnermi nunat tamalaat akornanni immikkoortiterinermut periaaseq akuerisaasoq atorneqartarpoq taamaaliornermi saattuat qaleruatik qanga kingullermik taarsersimaneraat aalajangerneqartarluni.

Qaleruaasa suussusaat 1 – saattussat aqitsut.

Qaleruaq aappalorujuttoq kajortuugajutarpooq timatalu ataa qaqrortumiit aappaluttuulluni. Qaleruaa sukujoqanngilluinnarpoq naaffigineqarsimananilu. Saattussat imatut aqitsigigajuttarput qaleruaa tigutsisaalu tuulaaginnarlugit qupisarlutik. Niui aamma saattuaq pullatinit koorimilluunniit tigugaanni katakkajuttarput. Saattussat qaleruai suussuseq 1-iusut sapaatip akunneri kingulliit sisamaniit arfinilinnut qaleruatik taarsersimagajuttarpaat. Nerpi annikippoq.

Qaleruaasa suussusaat 2 – qaleruaq manngertoq sorujoqanngitsoq.

Qaleruaq aappaluttuuvoq kajorululluniluunniit, ataa qaamasumik aappalorujuttumiit qaqrortuuvoq qaleruaalu manngerluni. Tigutsisaa qaleraaluunniit annikitsumik naqillugit qupissangillat. Qaleruaa sorujoqanngilluinnarpoq tigutsisaalu ersarissorujussuarmik neriusaatut qillerpoq. Timaata ataa kigarneqanngilaq naaffigineqarsimananiluunniit. Saattussat taamatut suussusillit qaleruatik piffissami qaammatit pingasuniit-sisamaniit arfinillit iluanni taarsersimagajuttarpaat. Nerpi annikippoq akunnalluniluunniit.

Qaleruaasa suussusaat 3 – qaleruaa manngertoq killilimmik

naaffigineqarsimasoq. Qaleruaa qaamasumik kajorujuppoq, naaffigiartorneqalersimallunilu, assersuutigalugu epifyttinit (naasut ilaat naasuni allaniluunniit naasartoq) kalkeqaleriartorlunilu. Saattussap ataa sungarpaluttoq immungasumik qalipaateqarpoq ataani lu kajortumik qalipaatilimmik kigarneqarluni. Tigutsisai suli annikitsumik neriusaatut qillerput ataa kajortunik kigarneqarluni/milaqarluni. Saattussat qaleruaat taamatut suussusillit qaleruatik ukiuni marlunni kingullerni taarsersimassavaat. Nerittaqaqluarput.

Qaleruaasa suussusaat 4 – qaleruaa manngertoq naaffigineqarsimasoq.

Qaleruaa manngerluni kajorujuppoq, naaffigingaatsiarneqarsimalluni, epifyttinit (naasut ilaat naasuni allaniluunniit naasartoq) kalkeqaleriartorlunilu. Saattussap ataa kajortumik immaqalu ataani lu kajortumik qalipaatilimmik toorneqarluni. Tigutsisai neriusaatut qillerput ataa kajortunik kigarneqarluni/milaqarluni. Saattussat qaleruaat taamatut suussusillit qaleruatik ukiuni pingasuniit sisamanut siusinnerusukkut taarsersimassavaat. . Nerittaqaqluarput.

Qaleruaasa suussusaat 5 – qaleruaa amermut assingusoq "aqilaartoq".

Qalerua kajorujuttoq, ilaannilu kajorujulluni qernerujuttoq. Saattussap naaffigingaatsiarneqarsimalluni, epifyttinit kalkeqaleriartorlunilu. Saattussap ataa kajorujuttoq taartoq. Daktyli tamatigungajak qernerluni nungullarsimaqalunilu. Qalerua niuilu amermut assingullutik. Saattussat taamatut qaleruallit, ukiut sisamat tallimalluunniit siusinnerusumi qaleruatik taarsersimassavaat. Aalisassallugit soqtiginanngitsut.

ILANGUSSAQ 3. SAATTUANUT PULLATINI BOMULDIMIK ALLUNAASARTALERLUGU PULLATINIT QIMAAFFISSIAQ

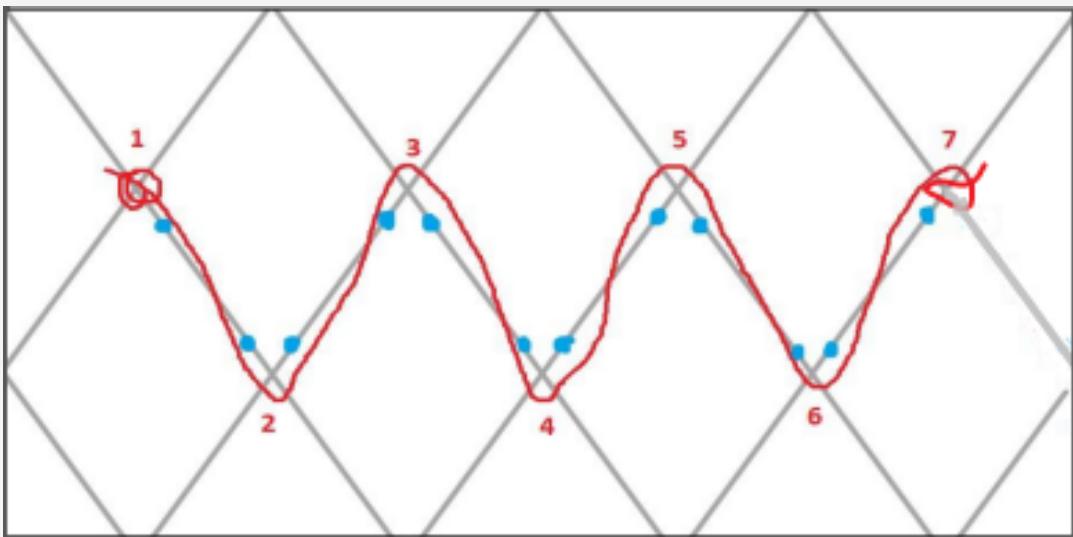
Saattuanut pullatit qimaaaffissiassartaanik ikkussuisarneq

Saattuanut pullatit allunaasamik annoraassiassamik arrottinnejqarsinnaasumillu mersuussisoqassaaq, pullatit annaaneqareerlutik pisaqartuaannarnissaat pinaveersimatinniarlugu.

Saattuanut pullatit tamarmik immikkut ikinnerpaamik ataatsimik qimaaaffissalorsorneqassapput, taakkualu allunaasaaqqamik annoraassiassanik iluaquteqarlutik matusinnaanngortinneqassallutik. Annoraassiassamik allunaasaq asseq 1-imi takutinneqartutut nigartat arfinillit katiguffiisa affaannut mersugunnejqassaaq. Asseq 2-mi pullatip eqqortumik allunaasalorsorneqarnissaa takussutissarineqarpoq. Allunaasaq katiguffimmut siullermut aamma katiguffiit arfineq-aappaannut qilernejqassaaq taavalu nigartat katiguffiisa aappaannit arfernannut nigartat affakkat atuarlugit nerngunnejqassalluni. Asseq 1-mi titarneq aappaluttoq atorlugu allunaasaq qanoq nerngunnejqassanersoq takutinneqarpoq. Tungujortumik nalunaaqutsikkat tassaapput pullatit nigartaasa putuliorfigalugu kipineqarfissaat. Allunaasaq annoraassiassaq atorneqartoq amerlanerpaamik 96-inik allunaasaaqqanik ataatsimut qipitinneqarsimasunik allunaasaarartaqassaaq.

Pullatit qimanneqarsimatillugit annaaneqarsimatillugilluunniit piffissap ingerlanerani allunaasaq annoraassiassaq arroriartulissaaq. Allunaasaq arropat pullatinit qimaafigineqarsinnaasumik putoqalissaaq, tassuunalu pisarineqaratarsimasut anillassinnaalissallutik.

Aalisarnerup nalaani allunaasaq arrunnginniassammat aalisarnerup immikkoortuata siulliup kingorna annoraassiamik allunaasaq nutaamik taarserneqartariaqarpoq. Allunaasaq annoraassiassaq pisariaqanngitsumik nungullartinneqarsinnaammat putup saviminertalerneqarnissaa pinaveersaartinneqassaaq.

Asseq 1

Asseq 2

- Allunaasap annoraassiassap qeqqanit sanimut napinera 6 mm-imit takinerussanngilaq
- Allunaasaq annoraassiassaq atorneqareersimassanngilaq aamma pingaarnertut allunaasartaqassanani
- Allunaasaq annoraassiassaq annerpaamik Rtex 25-iulluni 5000 g-misut oqimaatsigissaaq/ 1000 meterisut takitigissaq (Rtex tassaavoq allunaasap qanoq ussitsigineranut uuttuut. Rtex atorlugu uuttortaaneq tunisassiorumit suliarineqartarpooq).
- Pullatip naqqata sinaata qulaani nigartat affaat marluk mersorneqassapput
- Allunaasaq annoraassiassaq taamaalilluni ammanermut (nigartanut arfinilinnut affarnut) aalajangerneqassaaq, allunaasaq arrortissimanersoq apeqqutaanani tamakkiisumik taanna ammarsinnaalissaq.
- Pullatip qaqlinnerani pisanit qimaaffissiap aserujannginnerunissaa pillugu qimaaffissiaq inissilluarneqassasoq innersuussutigineqarpoq.